

НЕ ОКРЕМО ВЗЯТЕ ЖИТТЯ

20 березня 2013 р. у Київському планетарії відбувся вечір-презентація нової книжки академіка НАН України Івана Дзюби “Не окремо взяте життя”. Відкрив захід директор планетарію член-кор. НАН України, професор *Клим Чурюмов*, який привітав шанувальників ученого з подією й зазначив: “Це не мемуари – це вміння бачити життя, про яке так уміє сказати лише він”.

Модератором на вечорі виступив голова правління НСПУ *Василь Баранов*, який назвав книжку цікавою з багатьох поглядів: зокрема, це відповідь на те, як людина, що виросла у зросійщеному Донбасі, змогла залишитися патріотом з таким високим моральним імперативом.

Борис Олійник привітав І. Дзюбу із презентацією книжки, а також його дружину Марту Іванівну із днем її народження та із золотим весіллям, яке відзначило їхнє подружжя, і наголосив, що такі пари, котрі допомагають одне одному і в радості, й у прикрощах, трапляються в житті не часто.

І. Дзюба зізнався, що не дуже полюбить презентації, про що знають і у видавництвах: “Хочеться, щоб це не перетворилося на соціальну рекламу, а стало невимушеною розмовою про історію книжки”, – зазначив автор. – “Дехто вважає, що в книжці мало про себе, а більше про інших людей. Але ж про себе я знаю більше, ніж хтось інший, і написав про те, що хотів, до того ж багато такого, про що міг розповісти лише я”. Письменник згадав також про редакторів, зокрема про Юрія Медюка: “Для мене дуже важливе слово, крізь яке я бачу людину, ситуацію тощо. Слово – народне, казенне, новосторонене і т. д.”, – наголосив автор книжки.

Директор Інституту філософії НАН України *Мирослав Попович* зазначив, що автор презентованого видання “дивиться не під ноги, а в обличчя людей, бачить їх. Це не мемуари, не спогади, а розповідь про людей і різні місця. Це море, яке складається з окремих розрізнених струмочків”.

Валерій Шевчук зауважив, що глибокий зміст книжки починається ще з її обкладинки, а також зізнався, що добре ставиться до спогадів, особливо таких людей, які не просто засвітилися в житті, були молоді, дерзновенні, сміливі. “Генерація шістдесятників – явище не даремне. Вони народилися в 30-ті, коли знищувалася українська інтелігенція, коли нашому народові довелося багато вистраждати й вистояти, але вони наперекір усьому збулися. Їм послано цей вогонь відродження”, – сказав Вал. Шевчук. Письменник висловив жаль з приводу того, що у книжці мало сказано власне про шістдесятництво, хоча вся вона – про той світ, який оточував юнаків і дівчат, котрі кинули виклик імперії зла.

Володимир Базилевський – поет, перекладач, культуролог – зауважив, що ця книжка – “поза жанром вільного падіння (І. Бунін), багатовекторна й багатогаспектна: від учня до вченого. Автор ширший у відкритості й демократичності, хоч і загадкова людина. Ця книга потужної духовності й душевної людини”.

Доктор фіз.-мат. наук *Максим Стріха* сказав, що ця праця належить до другого покаяння, дотей шістдесятників. Вона позажанрова, це історичне джерело, модель, спроектована на окрему країну. Автор намагається говорити з тими, хто не знає чи вагається. М. Стріха побажав авторові сили й насаги.

Почесний президент НаукМА *В'ячеслав Брюховецький* розповів, що студентом конспектував статтю Дзюби, Сверстока та ін., і зазначив: “Його книги творять одну зону, яка так потрібна сьогодні. Він унікальна людина, яку характеризує фундаментальність у вік комп'ютерних технологій, і тому НаукМА визнала І. Дзюбу своїм почесним професором як найпотужнішу постать у науці”.

Директор Інституту української мови НАН України *Павло Гриценко* наголосив, що Іван Михайлович має не лише моральний авторитет, а й моральний імператив. Його книжка справді гідна похвали – за унікальність мови її слід розписувати й вводити в мовний кадастр. “Настав останній Шевченків рік, – нагадав П. Гриценко, – а його класична праця про Шевченка – це раритет, зокрема, розділ про поему “Кавказ”, у якій він подав віднайдені факти з історії кавказької війни. Він дослідник-системник, і це особливо важливо сьогодні”.

Сунь Ень (Гонконгський університет) – літератор, перекладач китайською Шевченка та письменників радянської літератури, а також книжки І. Дзюби “Інтернаціоналізм чи русифікація?”, лауреат державної літературної премії, художник – подарував авторові свій малюнок і пообіцяв, що презентована книжка буде перекладена китайською, щоб її прочитали мільйони.

Студент Харківської юридичної академії *Олексій Брусник*, стипендіат фонду Л. Кучми, подякував І. Дзюбі за його талант, скромність, та за те, що він завжди відстоював усе українське. З привітаннями і квітами від Міністерства культури України виступив *Євген Вотюк*. Теплими словами автора вітали экс-президент України *Леонід Кучма*, актор *Тарас Денисенко*, професор *Петро Потічний*, гол. редактор видавництва “Либідь” *Світлана Головоко*. Виступили також дружина Марта Іванівна, донька Олена та внучка Івана Михайловича Оля.

Голова правління товариства “Знання” *Василь Кушерець* нагородив академіка пам'ятним знаком “65 років тов. “Знання”, а також Л. Кучму, Б. Олійника та В. Кременя. Перед присутніми виступив зразковий дитячий колектив “Ладоньки” Києво-Святошинського району.

Іван Дзюба висловив вдячність за всі вітання та запевнив, що попереду – велика робота – написання четвертої дії.

Світлана Селіверстова
м. Київ

Отримано 1 квітня 2013 р.